

32002L0019

L 108/7

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

2002.4.24.

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2002/19/EK IRÁNYELVE
(2002. március 7.)**

az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról („Hozzáférési irányelv”)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

(1) Az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („keretirányelv”) ⁽⁴⁾ meghatározza a Közösségen belül az elektronikus hírközlő hálózatokra és elektronikus hírközlési szolgáltatásokra – így a hang-, fax-, adat-, illetve képtovábbítására használt, helyhez kötött és mobil távközlő hálózatokra, kábeltelvíziós hálózatokra, földi műsorterjesztésre használt hálózatokra, műholdas hálózatokra és internethálózatokra – vonatkozó keretszabályozás célkitűzéseit. Ezeket a hálózatokat a tagállamok az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („engedélyezési irányelv”) ⁽⁵⁾ alapján már engedélyezhették, vagy pedig e hálózatok engedélyezése korábbi szabályozó intézkedések alapján történt. Ennek az irányelvnek a rendelkezéseit azokra a hálózatokra kell alkalmazni, amelyeket nyilvánosan elérhető, elektronikus hírközlési telefonszolgáltatások nyújtására használnak. Ez az irányelv kiterjed a szolgáltatók között a hozzáférés és az összekapcsolás tárgyában létrejött megállapodásokra. Ez az irányelv nem állapít meg kötelezettségeket a nem

nyilvános hálózatok számára, kivéve ha e hálózatok a nyilvános hálózatokhoz való hozzáféréssel rendelkeznek, és így a tagállamok által megállapított bizonyos feltételek vonatkoznak rájuk.

(2) A tartalomszolgáltatásokra, pl. a rádióműsor- vagy televízióműsor-tartalomszolgáltatási csomag értékesítésére vonatkozó ajánlatra, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozása nem terjed ki.

(3) A „hozzáférés” kifejezésnek számos jelentése van, ezért szükséges pontosan meghatározni e kifejezés ezen irányelvben történő használatának módját, nem sértve a kifejezés más közösségi intézkedésekben való használatának módját. Az üzemeltető lehet a szóban forgó hálózat vagy eszköz tulajdonosa, illetve bérelheti azt vagy annak egy részét.

(4) A televíziójelek átvitelére vonatkozó szabványok használatáról szóló, 1995. október 24-i 95/47/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁶⁾ nem tett kötelezővé konkrét digitális televízióátviteli rendszert vagy szolgáltatási követelményt, és ez lehetőséget adott a piaci szereplőknek a kezdeményezésre és a megfelelő rendszerek kifejlesztésére. A Digitális Videó Műsorterjesztési Csoport révén az európai piaci szereplők olyan televízióátviteli rendszerek családját fejlesztették ki, amelyeket a műsorterjesztők világszerte elfogadtak. Ezeket az átviteli rendszereket az Európai Távközlési Szabványügyi Intézet (ETSI) szabványosította és a Nemzetközi Távközlési Unió ajánlásai tartalmazták. Ami a széles képfórmátumú digitális televíziózást illeti, a széles fórmátumú televíziós szolgáltatások és televízió-műsorok referenciaformátuma a 16:9 képarány, és a korszerű televíziós szolgáltatások európai bevezetésére vonatkozó cselekvési tervről szóló, 1993. július 22-i 93/424/EGK tanácsi határozat ⁽⁷⁾ eredményeképpen ez a tagállami piacokon már elfogadott.

(5) Nyílt verseny piacon nem létezhetnek olyan korlátozások, amelyek a vállalkozásokat megakadályozzák abban, hogy egymás között hozzáférési és összekapcsolási megállapodásokat – különösen határokon átnyúló megállapodásokat – kössenek, amennyiben a Szerződésben foglalt

⁽¹⁾ HL C 365. E, 2000.12.19., 215. o. és HL C 270. E, 2001.9.25., 161. o.

⁽²⁾ HL C 123., 2001.4.25., 50. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2001. március 1-jei véleménye (HL C 277., 2001.10.1., 72. o.), a Tanács 2001. szeptember 17-i közös álláspontja (HL C 337., 2001.11.30., 1. o.) és az Európai Parlament 2001. december 12-i határozata (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács 2002. február 14-i határozata.

⁽⁴⁾ HL L 108., 2002.4.24., 33. o.

⁽⁵⁾ HL L 108., 2002.4.24., 21. o.

⁽⁶⁾ HL L 281., 1995.11.23., 51. o.

⁽⁷⁾ HL L 196., 1993.8.5., 48. o.

versenyszabályokat betartják. A tényleges versennyel, nagyobb választékkal és a fogyasztók részére nyújtott versenyképesebb szolgáltatásokkal jellemezhető, hatékonyabb, valóban páneurópai piac létrehozatala keretében azoknak a vállalkozásoknak, amelyekhez hozzáférésre vagy összekapcsolásra vonatkozó kérelem érkezik, ilyen megállapodásokat elvileg kereskedelmi alapon kell kötniük, és a kapcsolódó tárgyalásokat jóhiszeműen kell lefolytatniuk.

- (6) Azokon a piacokon, ahol a vállalkozások között a tárgyalási pozíció tekintetében továbbra is nagy különbségek vannak, és ahol egyes vállalkozások a szolgáltatásaik teljesítése során a mások által biztosított infrastruktúrára támaszkodnak, helyénvaló a piac hatékony működését biztosító keretet létrehozni. A nemzeti szabályozó hatóságok részére hatáskört kell biztosítani arra, hogy abban az esetben, ha a kereskedelmi tárgyalás kudarcot vall, a végfelhasználók érdekében a megfelelő hozzáférést és összekapcsolást, továbbá a szolgáltatások együttműködési képességét biztosítsák. Különösen a végpontok közötti összeköttetést biztosíthatják azon vállalkozásokat terhelő arányos kötelezettségek előírásával, amelyek a végfelhasználókhoz való hozzáférést ellenőrzik. A hozzáférés eszközeinek ellenőrzése jelentheti a végfelhasználóhoz csatlakozó (helyhez kötött vagy mobil) fizikai összeköttetés tulajdonjogát vagy ellenőrzését és/vagy a valamely végfelhasználó hálózati végpontjához való hozzáféréshez szükséges nemzeti szám vagy számok megváltoztatásának vagy visszavonásának képességét. Erre lehetne szükség például akkor, ha a hálózatüzemeltetők indokolatlanul korlátoznák a végfelhasználó lehetőségeit az internetes portálokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek megválasztásában.
- (7) Azok a nemzeti jogi vagy közigazgatási előírások, amelyek a hozzáférés vagy az összekapcsolás feltételeit az összekapcsolást kérő fél tevékenységéhez, konkrétan az e fél által a hálózati infrastruktúrába történő befektetés mértékéhez, nem pedig a nyújtott összekapcsolási vagy hozzáférési szolgáltatásokhoz kötik, a piac torzulását okozhatják, s ezért felmerülhet a versenyszabályokkal való összeegyeztethetlenségük.
- (8) A saját ügyfelekhez történő hozzáférést ellenőrző hálózati szolgáltatók az ellenőrzést valamely közzétett számozási vagy címzési tartományból származó egyedi számok vagy címek révén gyakorolják. Lehetővé kell tenni, hogy más hálózatüzemeltetők forgalmat továbbítsanak az ilyen ügyfelekhez, és ezért lehetővé kell tenni azt is, hogy egymással közvetlenül vagy közvetve összekapcsolhatók legyenek. Ezért fenn kell tartani azokat a meglévő jogokat és kötelezettségeket, amelyek az összekapcsolásról folytatható tárgyalásokkal kapcsolatosak. Helyénvaló továbbá fenntartani a korábban a 95/47/EK irányelvben megállapított azon kötelezettségeket, amelyek szerint a televíziós szolgáltatások elosztásához használt és a nyilvánosság számára nyitott, teljesen digitális elektronikus hírközlő hálózatoknak képesnek kell lenniük széles képformátumú televíziós szolgáltatások és televízióműsorok elosztására, hogy

ezáltal a felhasználók az ilyen műsorokat abban a formátumban vehessék, amelyben azokat továbbították.

- (9) Az együttműködési képesség hasznos a végfelhasználók számára, és e keretszabályozás egyik fontos célja. Az együttműködési képesség ösztönzése a nemzeti szabályozó hatóságok e keretszabályozásban meghatározott egyik célkitűzése, amely keretszabályozás továbbá előírja a Bizottság számára a szolgáltatások, a műszaki interfészek és/vagy a hálózati funkciók nyújtására vonatkozó szabványok és/vagy előírások jegyzékének közzétételét az elektronikus hírközlés harmonizálásának ösztönzése végett. A tagállamoknak a szolgáltatások együttműködési képességének biztosításához és a felhasználók választási szabadságának növeléséhez szigorúan szükséges mértékben kell ösztönözniük a közzétett szabványok és/vagy előírások használatát.
- (10) A versenyszabályok önmagukban nem feltétlenül elegendők ahhoz, hogy a digitális televíziózás területén a kulturális sokszínűséget és a médiapluralizmust biztosítsák. A 95/47/EK irányelv a születőben lévő digitális televíziós iparág részére biztosított egy kezdeti keretszabályozást, amelyet fenn kell tartani, beleértve különösen a feltételes hozzáférés tisztességes, ésszerű és megkülönböztetéstől mentes feltételek mellett történő biztosítására vonatkozó kötelezettséget, annak érdekében, hogy a műsorok és szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre. A technológiai és a piaci fejlődés szükségessé teszi e kötelezettségek rendszeres felülvizsgálatát, amely felülvizsgálatot vagy valamely tagállamnak kell végeznie saját nemzeti piaca tekintetében, vagy pedig a Bizottságnak kell végeznie a Közösség tekintetében, különösen annak meghatározása céljából, hogy indokolt-e a kötelezettségek kiterjesztése új átjárókra, pl. elektronikus műsortájékoztatókra (EPG-k) és alkalmazási program interfészekre (API-k), olyan mértékben, amilyen mértékben ez a végfelhasználók meghatározott digitális műsorterjesztési szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosításához szükséges. A tagállam meghatározhatja azokat a digitális műsorterjesztési szolgáltatásokat, amelyekhez a végfelhasználók hozzáférést az adott tagállam által szükségesnek tartott bármely törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedéssel biztosítani kell.
- (11) A tagállamok engedélyezhetik továbbá a nemzeti szabályozó hatóságuk számára a digitális műsorterjesztési szolgáltatáshoz való feltételes hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettségek felülvizsgálatát, annak piacelemzéssel történő felmérése érdekében, hogy visszavonják-e vagy módosítsák-e az olyan üzemeltetőkre vonatkozó feltételeket, amelyek az érintett piacon nem rendelkeznek jelentős piaci erővel. Az ilyen jellegű visszavonás vagy módosítás nem befolyásolhatja hátrányosan a végfelhasználók ilyen szolgáltatásokhoz való hozzáférést, sem a tényleges verseny kilátásait.
- (12) A meglévő megállapodások folytonosságának biztosítása és a joghézag elkerülése érdekében gondoskodni kell arról, hogy az egyetemes szolgáltatásnak és az együttműködési képességnek a nyílt hálózatellátás (ONP) elvei alkalmazása révén történő biztosítását szolgáló távközlési összekapcsolásról szóló, 1997. június 30-i 97/33/EK európai

parlamentari és tanácsi irányelv ⁽¹⁾ 4., 6., 7., 8., 11., 12. és 14. cikke alapján előírt hozzáférési és összekapcsolási kötelezettségeket, továbbá a nyílt hálózatellátás (ONP) beszédalapú telefóniára történő alkalmazásáról, valamint a távközlési egyetemes szolgáltatás versenykörnyezetben történő bevezetéséről szóló, 1998. február 26-i 98/10/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ 16. cikke alapján előírt, különleges hozzáférésre vonatkozó kötelezettségeket, valamint a nyílt hálózatellátás bérelt vonalakra történő alkalmazásáról szóló, 1992. június 5-i 92/44/EGK tanácsi irányelv ⁽³⁾ alapján bérelt vonali átviteli kapacitás biztosítására vonatkozó kötelezettségeket kezdeti lépésként az új keretszabályozásba is beépítsék, de a piaci helyzet fényében haladéktalanul felül is vizsgálják. Ennek a felülvizsgálatnak ki kell terjednie a helyi hurok átengedéséről szóló, 2000. december 18-i 2887/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ hatálya alá tartozó szervezetekre is.

- (13) A felülvizsgálatot versenyjogi módszertanon alapuló gazdasági piacelemzés alkalmazásával kell elvégezni. A cél a piaci verseny fejlődésével párhuzamosan az előzőleg ágazatokhoz kötött szabályok fokozatos csökkentése. Az eljárás ugyanakkor figyelembe veszi a piac átmeneti problémáit is, így például a nemzetközi barangolással kapcsolatos problémákat, valamint figyelembe veszi a technológiai fejlődés eredményeképpen új szűk keresztmetszetek felmerülésének lehetőségét, ami előzetes szabályozást tehet szükségessé, pl. a szélessávú hozzáférési hálózatok területén. Előfordulhat, hogy a verseny a piac különböző szegmenseiben és a különböző tagállamokban eltérő sebességgel fejlődik, és a nemzeti szabályozó hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy enyhíthessék a szabályozási kötelezettségeket azokon a piacokon, amelyeken a verseny a kívánt eredményeket hozza. Annak biztosítása érdekében, hogy a hasonló körülmények között lévő piaci szereplőket a különböző tagállamokban hasonló módon kezeljék, a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy ezen irányelv rendelkezéseinek harmonizált alkalmazását biztosítsa. A nemzeti szabályozó hatóságoknak és a versenyjog végrehajtására felhatalmazott nemzeti hatóságoknak adott esetben össze kell hangolniuk lépéseiket annak érdekében, hogy a legmegfelelőbb jogorvoslatot alkalmazzák. A Közösség és tagállamai a Kereskedelmi Világszervezet alapvető távközlésről szóló megállapodása keretében a távközlési hálózatok összekapcsolására vonatkozó kötelezettségeket vállaltak, s ezeket a kötelezettségvállalásokat tiszteletben kell tartani.
- (14) A 97/33/EK irányelv számos kötelezettséget állapított meg a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozások számára, nevezetesen az átláthatóságot, a megkülönböztetésmentességet, a számviteli szétválasztást, a hozzáférést és a

költségalapúságot is magában foglaló árelőírást. A lehetséges kötelezettségek e skáláját fenn kell tartani, ezen túlmenően azonban – a túlszabályozás elkerülése érdekében – e kötelezettségeket az e vállalkozásokra alkalmazható kötelezettségek maximumaként kell megállapítani. Kivételesen, a nemzetközi kötelezettségvállalásoknak vagy a közösségi jognak való megfelelés érdekében helyénvaló lehet a hozzáférési vagy összekapcsolási kötelezettségeket valamennyi piaci szereplőre vonatkozóan bevezetni, ahogy az jelenleg a digitális televíziós szolgáltatások feltételes hozzáférési rendszerei esetében történik.

- (15) Valamely konkrét kötelezettségnek a jelentős piaci erővel rendelkező valamely vállalkozásra vonatkozó bevezetése nem tesz szükségessé további piacelemzést, ugyanakkor szükségessé teszi annak igazolását, hogy a kötelezettség a szóban forgó probléma jellegéhez képest megfelelő és arányos.
- (16) A hozzáférésre és az összekapcsolásra vonatkozó feltételek – köztük az árak – átláthatósága segít felgyorsítani a tárgyalásokat, elkerülni a vitákat és meggyőzni a piaci szereplőket arról, hogy az adott szolgáltatás nyújtása nem diszkriminatív feltételek mellett történik. A műszaki interfészek nyitottsága és átláthatósága különösen fontos lehet az együttműködési képesség biztosításában. Abban az esetben, ha valamely nemzeti szabályozó hatóság információk nyilvánosságra hozatalára vonatkozó kötelezettségeket ír elő, meghatározhatja az információ rendelkezésre bocsátásának módját is, így pl. a kiadvány jellegét (papír és/vagy elektronikus), valamint azt, hogy a tájékoztatás ingyenes legyen-e vagy sem, figyelembe véve az érintett információ jellegét és célját.
- (17) A megkülönböztetésmentesség elve biztosítja, hogy a piaci erővel rendelkező vállalkozások ne torzítsák a versenyt, különösen abban az esetben, ha azok olyan vertikálisan integrált vállalkozások, amelyek azoknak a vállalkozásoknak nyújtanak szolgáltatásokat, amelyekkel az értéklánc következő szintjén lévő („downstream”) piacokon versengenek.
- (18) A számviteli szétválasztás lehetővé teszi a belső ártranszferek láthatóvá tételét, és adott esetben lehetővé teszi a nemzeti szabályozó hatóságok számára a megkülönböztetésmentességre vonatkozó kötelezettségek betartásának ellenőrzését. E tekintetben a Bizottság közzétette a liberalizált távközlési piacon a hálózatok összekapcsolásáról szóló, 1998. április 8-i 98/322/EK ajánlást (2. rész – Számviteli szétválasztás és költségszámítás) ⁽⁵⁾.
- (19) A hálózati infrastruktúrához való hozzáférés biztosításának kötelezővé tétele a verseny fokozását szolgáló eszközként indokolt lehet, de a nemzeti szabályozó hatóságoknak egyensúlyt kell teremteniük az infrastruktúra tulajdonosát az infrastruktúrájának a saját javára történő hasznosítása tekintetében megillető jog és a más

⁽¹⁾ HL L 199., 1997.7.26., 32. o. A legutóbb a 98/61/EK irányelvvel (HL L 268., 1998.10.3., 37. o.) módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 101., 1998.4.1., 24. o.

⁽³⁾ HL L 165., 1992.6.19., 27. o. A legutóbb a 98/80/EK bizottsági határozattal (HL L 14., 1998.1.20., 27. o.) módosított irányelv.

⁽⁴⁾ HL L 366., 2000.12.30., 4. o.

⁽⁵⁾ HL L 141., 1998.5.13., 6. o.

szolgáltatókat az egymással versengő szolgáltatások nyújtásához alapvető fontosságú eszközökhöz való hozzáférés tekintetében megillető jog között. Amennyiben az üzemeltetőkre olyan kötelezettségeket rónak, amelyek értelmében a hálózati elemekhez és a kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférés iránti, illetve ezek használata iránti ésszerű kérelmeket teljesíteniük kell, az ilyen kérelmek csak olyan objektív kritériumok alapján utasíthatók el, mint a technikai megvalósíthatóság vagy a hálózat egysége fenntartásának szükségessége. Amennyiben a hozzáférés iránti kérelmet elutasítják, a sérelmet szenvedő fél az ügynek a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 20. és 21. cikkében említett vitarendezési eljárás szerinti elbírálását kérheti. A hozzáférés biztosítására kötelezett üzemeltető számára nem lehet előírni, hogy olyan típusú hozzáférést szolgáltatson, amelynek szolgáltatásához nincs joga. Az, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok olyan kötelezően biztosítandó hozzáférést írják elő, amely rövid távon növeli a versenyt, nem csökkentheti a versenytársak ösztönzését arra vonatkozóan, hogy olyan alternatív lehetőségekbe fektessenek be, amelyek hosszú távon fogják fokozni a versenyt. A Bizottság közzétett egy közleményt a versenyszabályoknak a távközlési ágazatbeli hozzáférési megállapodásokra történő alkalmazásáról ⁽¹⁾, amely foglalkozik ezekkel a kérdésekkel. A nemzeti szabályozó hatóságok a közösségi joggal összhangban előírhatnak műszaki és működési feltételeket a kötelezően biztosítandó hozzáférés szolgáltatója és/vagy a kötelezően biztosítandó hozzáférés jogosultja számára. Különösen a műszaki szabványok bevezetésének meg kell felelnie a műszaki szabványok és szabályok, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabályai terén történő információs szolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽²⁾.

(20) Áellenőrzésre lehet szükség abban az esetben, ha egy bizonyos piacon végzett piacelemzés a hatékony verseny hiányát tárja fel. A szabályozási beavatkozás lehet viszonylag enyhe, így például kötelezés arra, hogy a közvetítőváltásztás árai legyenek a 97/33/EK irányelvben megállapítottak szerint ésszerűek, vagy lehetnek sokkal komolyabbak, így például kötelezés arra, hogy az árak legyenek költségalapúak annak érdekében, hogy teljes mértékben indokolják az ilyen árakat abban az esetben, amikor a verseny nem elég erős a túlzottan magas árak megakadályozásához. Különösen, a jelentős piaci erővel rendelkező üzemeltetőknek kerülniük kell az árprést, amely által a különbség a kiskereskedelmi árak és azon árak között, amelyeket a hasonló kiskereskedelmi szolgáltatásokat nyújtó versenytársaiknak számolnak fel az összekapcsolási szolgáltatásokért, nem megfelelő a fenntartható verseny biztosításához. Amikor a nemzeti szabályozó hatóság az ezen irányelv szerint előírt szolgáltatás kialakítása során felmerülő költségeket kiszámítja, helyénvaló a felhasznált tőke –

így a megfelelő munkaerő- és építési költségek – ésszerű megtérülésével is számolni, a tőke értékét szükség szerint úgy korrigálva, hogy az tükrözze az eszközök aktuális értékét és a műveletek aktuális hatékonyságát. A költségmegtérülés módszerét a körülményekhez kell igazítani, figyelembe véve a hatékonyság és a fenntartható verseny előmozdításának, valamint a fogyasztói előny maximalizálásának szükségességét.

- (21) Amennyiben a nemzeti szabályozó hatóság költségvetési rendszer bevezetésére vonatkozó kötelezettségeket ír elő az áellenőrzés támogatása érdekében, maga is végezhet éves ellenőrzést az adott költségvetési rendszernek való megfelelés biztosítása érdekében, feltéve hogy rendelkezik a szükséges, megfelelően képzett munkaerővel, vagy pedig előírhatja, hogy egy másik, az érintett üzemeltetőtől független, erre alkalmas szervezet végezze el az ellenőrzést.
- (22) Az információk tagállamok általi közzététele biztosítani fogja azt, hogy a piaci szereplők és az esetlegesen piacra lépők megismerjék jogaikat és kötelezettségeiket, és tudják, hol jutnak megfelelő részletes tájékoztatáshoz. A nemzeti közlönyben való közzététel segíti a más tagállamokban működő érdekelteket a megfelelő információkhoz való hozzájutásban.
- (23) A páneurópai elektronikus hírközlési piac tényleges és hatékony működésének biztosítása érdekében a Bizottságnak a végfelhasználók által fizetendő árak meghatározásához hozzájáruló díjakat figyelemmel kell kísérnie, és azokról tájékoztatást kell közzétennie.
- (24) Az elektronikus hírközlési piacnak és az ehhez kapcsolódó infrastruktúrájának a fejlődése káros hatással lehet a környezetre és a tájképre. A tagállamoknak ezért figyelemmel kell kísérniük ezt a folyamatot és szükség szerint – az illetékes hatóságokkal való megfelelő megállapodások és más rendelkezések révén – intézkedniük kell minden ilyen hatás minimálisra csökkentése érdekében.
- (25) A közösségi jog helyes alkalmazásának meghatározása érdekében a Bizottságnak tudnia kell, melyek a jelentős piaci erővel rendelkezőként kijelölt vállalkozások, és a nemzeti szabályozó hatóságok milyen kötelezettségeket róttak a piaci szereplőkre. Az erre vonatkozó információk nemzeti közzététele mellett ezért szükséges, hogy a tagállamok ezeket az információkat a Bizottságnak is megküldjék. Amennyiben a tagállamok információt kötelesek küldeni a Bizottságnak, ez elektronikus formában is történhet, a megállapodás tárgyát képező megfelelő hitelesítési eljárásokra is figyelemmel.
- (26) A technológiai és piaci fejlődés adott ütemére tekintettel, ennek az irányelvnek a végrehajtását az alkalmazása

⁽¹⁾ HL C 265., 1998.8.22., 2. o.

⁽²⁾ HL L 204., 1998.7.21., 37. o. A 98/48/EK irányelvvel (HL L 217., 1998.8.5., 18. o.) módosított irányelv.

időpontját követő három éven belül felül kell vizsgálni annak megállapítása végett, hogy megfelel-e a céloknak.

2. cikk

Fogalommeghatározások

(27) Az ezen irányelv végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal összhangban ⁽¹⁾ kell elfogadni.

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 2. cikkében szereplő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni.

(28) Mivel a tervezett intézkedés céljait – nevezetesen azt, hogy létrejöjjen az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és a kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésnek és ezek összekapcsolásának harmonizált keretszabályozása – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani és ezért az intézkedés terjedelme és hatásai miatt az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket fogadhat el. Az ugyanazon cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az említett célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket,

A következő fogalommeghatározásokat szintén alkalmazni kell:

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

HATÁLY, CÉL ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Hatály és cél

(1) A 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) szerinti keretben ez az irányelv harmonizálja azt, hogy milyen módon szabályozzák a tagállamok az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és a kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférést, valamint ezek összekapcsolását. A cél az, hogy a belső piaci elvekkel összhangban, a hálózatok és szolgáltatások szolgáltatói közötti kapcsolatok olyan keretszabályozása jöjjön létre, amely fenntartható versenyhez, az elektronikus hírközlési szolgáltatások közötti együttműködési képességhez és a fogyasztók számára előnyökhöz vezet.

(2) Ez az irányelv jogokat és kötelezettségeket állapít meg az üzemeltetők számára és azon vállalkozások számára, amelyek az üzemeltetők hálózataihoz, illetve kapcsolódó eszközeihez kívánnak hozzáférni, illetve azokkal összekapcsolódni. Ez az irányelv célokat határoz meg a nemzeti szabályozó hatóságok számára a hozzáférés és az összekapcsolás tekintetében, valamint eljárásokat állapít meg annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok által előírt kötelezettségek felülvizsgálata megtörténjen, és e kötelezettségeket szükség szerint megszüntessék, amint a kívánt célok megvalósultak. Ebben az irányelvben a hozzáférés kifejezés nem jelenti a végfelhasználók általi hozzáférést.

a) „hozzáférés”: eszközök és/vagy szolgáltatások rendelkezésre bocsátása más vállalkozás számára, meghatározott feltételek mellett, kizárólagos vagy nem kizárólagos jelleggel, elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása céljából. Ez magában foglalja többek között a következőket: a hálózati elemekhez és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférést, amely tartalmazhatja a berendezések helyhez kötött vagy nem helyhez kötött módon történő csatlakoztatását (ez különösen tartalmazza a helyi hurokhoz való hozzáférést és a helyi hurok révén történő szolgáltatásnyújtáshoz szükséges eszközökhöz és szolgáltatásokhoz való hozzáférést), továbbá a fizikai infrastruktúrához való hozzáférést, beleértve az épületeket, alépítményeket és antennatartókat; a megfelelő szoftverrendszerekhez – köztük a működést támogató rendszerekhez – való hozzáférést, a számfordításhoz, illetve az azzal egyenértékű funkcióval rendelkező rendszerekhez való hozzáférést, a helyhez kötött és a mobil rendszerekhez való hozzáférést, különösen a barangolást, a digitális televíziós szolgáltatások feltételes hozzáféréseihez való hozzáférést; a virtuális hálózati szolgáltatásokhoz való hozzáférést;

b) „összekapcsolás”: olyan nyilvános hírközlő hálózatok fizikai és logikai összekapcsolása, amelyeket ugyanaz a vállalkozás vagy különböző vállalkozások használnak, azzal a céllal, hogy az egyik vállalkozás ügyfelei számára lehetővé váljon az ugyanazon vállalkozás vagy egy másik vállalkozás ügyfeleivel való kommunikáció, vagy pedig a másik vállalkozás által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférés. A szolgáltatásokat nyújtó hálózat az érintett felek vagy más, a hálózathoz hozzáféréssel rendelkező felek. Az összekapcsolás a nyilvános hálózattüzemeltetők kötött létrehozott különleges hozzáféréstípus;

c) „üzemeltető”: olyan vállalkozás, amely nyilvános hírközlő hálózatot vagy kapcsolódó eszközt szolgáltató, vagy ilyen tevékenységre engedéllyel rendelkezik;

d) „széles képfórmátumú televíziós szolgáltatás”: olyan televíziós szolgáltatás, amely teljes egészében vagy részben, széles képfórmátumban történő megjelenítésre készített és szerkesztett műsorokból áll. A széles képfórmátumú televíziós szolgáltatások referenciaformátuma a 16:9 képarány;

e) „helyi hurok”: az a fizikai érpár, amely a nyilvános, helyhez kötött telefonhálózatban valamely előfizetői hálózati végpontot összekapcsol a fő kábelrendezővel vagy annak megfelelő eszközzel.

⁽¹⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

II. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

3. cikk

A hozzáférés és az összekapcsolás általános keretei

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy ne legyenek olyan korlátozások, amelyek akadályoznák az azonos tagállamban lévő vagy különböző tagállamokban lévő vállalkozásokat abban, hogy egymás között – a közösségi joggal összhangban – a hozzáférésre és/vagy összekapcsolásra vonatkozó műszaki és kereskedelmi szabályokat tartalmazó megállapodásokról tárgyaljanak. A hozzáférést vagy összekapcsolást kérő vállalkozásnak nem kell engedéllyel rendelkeznie az abban a tagállamban való működésre, amelyben a hozzáférést vagy az összekapcsolást kéri, feltéve hogy abban a tagállamban nem nyújt szolgáltatásokat és nem működ-tet hálózatot.

(2) Az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („egyetemes szolgáltatási irányelv”) ⁽¹⁾ 31. cikkének sérelme nélkül, a tagállamok nem tarthatnak fenn olyan jogi, illetve közigazgatási intézkedéseket, amelyek arra kötelezik az üzemeltetőket, hogy a hozzáférés vagy az összekapcsolás szolgáltatásakor különböző vállalkozásoknak egyenértékű szolgáltatásokat eltérő feltételek mellett nyújtsanak, és/vagy amelyek olyan kötelezettségeket állapítanak meg, amelyek nincsenek összefüggésben a ténylegesen nyújtott hozzáférési és összekapcsolási szolgáltatásokkal, a 2002/20/EK irányelv („engedélyezési irányelv”) mellékletében rögzített feltételek sérelme nélkül.

4. cikk

A vállalkozások jogai és kötelezettségei

(1) A nyilvános hírközlő hálózatok üzemeltetői jogosultak és – amennyiben az arra felhatalmazott más vállalkozások kéri – kötelesek a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása végett egymással az összekapcsolásról tárgyalásokat folytatni, annak érdekében, hogy a szolgáltatások nyújtását és együttműködési képességét a Közösség egészében biztosítsák. Az üzemeltetők más vállalkozásoknak olyan feltételek mellett kínálják a hozzáférést és az összekapcsolást, amelyek összhangban vannak a nemzeti szabályozó hatóság által az 5., 6., 7. és 8. cikk alapján előírt kötelezettségekkel.

(2) A digitális televíziós szolgáltatások elosztása céljára létrehozott, nyilvános elektronikus hírközlő hálózatoknak alkalmasnak kell lenniük széles képformátumú digitális televíziós szolgáltatások és televízió-műsorok elosztására. A széles képformátumú televíziós szolgáltatásokat és televízió-műsorokat vevő és újraelosztó hálózatüzemeltetők megartják a széles képformátumot.

(3) A 2002/20/EK irányelv („engedélyezési irányelv”) 11. cikkének sérelme nélkül, a tagállamok megkövetelik, hogy azok a vállalkozások, amelyek a hozzáférési vagy összekapcsolási megállapodásokra irányuló tárgyalási folyamatot megelőzően, vagy az alatt vagy azt követően egy másik vállalkozástól adatot szereznek, az ilyen adatot kizárólag az adatszolgáltatás céljának megfelelően használják fel, és mindvégig tartásukban tiszteletben a továbbított és tárolt adat titkosságát. A szolgáltatott adat nem továbbítható más olyan feleknek – különösen más szervezeti egységeknek, leányvállalatoknak vagy partnereknek –, amelyek számára az versenyelőnyt biztosíthatna.

5. cikk

A nemzeti szabályozó hatóságok hatásköre és feladatköre a hozzáférés és az összekapcsolás tekintetében

(1) A nemzeti szabályozó hatóságok – a 2002/21/EK irányelv 8. cikkében foglalt célok érdekében eljárva – ösztönzik és adott esetben biztosítják, ezen irányelv rendelkezéseivel összhangban, a megfelelő hozzáférést és összekapcsolást, valamint a szolgáltatások együttműködési képességét, feladatkörüket oly módon gyakorolva, hogy az a hatékonyságot és a fenntartható versenyt előmozdítsa, és a végfelhasználók számára a lehető legelőnyösebb legyen.

Különösen, a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozások vonatkozásában a 8. cikknek megfelelően tehető intézkedések sérelme nélkül, a nemzeti szabályozó hatóságok megállapíthatnak:

- a) a végpontok közötti összeköttetés biztosításához szükséges mértékben kötelezettségeket a végfelhasználók hozzáférését ellenőrző vállalkozások számára, beleértve indokolt esetben a kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy kapcsolják össze hálózataikat, ha azok még nincsenek összekapcsolva;
- b) a végfelhasználóknak valamely tagállam által meghatározott digitális rádióműsor- és televízióműsor-terjesztési szolgáltatásokhoz való hozzáférése biztosításához szükséges mértékben kötelezettségeket az üzemeltetők számára arra vonatkozóan, hogy tisztes, ésszerű és megkülönböztetéstől mentes feltételek mellett biztosítsanak hozzáférést az I. melléklet II. részében említett egyéb eszközökhöz.

(2) A nemzeti szabályozó hatóság – amikor az üzemeltető számára a 12. cikkel összhangban hozzáférés-szolgáltatási kötelezettséget állapít meg – az ilyen hozzáférés szolgáltatója és/vagy jogosultja által teljesítendő műszaki és működési feltételeket szabhat, a közösségi jognak megfelelően, amennyiben a hálózat rendszer működésének biztosítása érdekében szükséges. A konkrét műszaki szabványok vagy előírások végrehajtására vonatkozó feltételek megállapításának a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 17. cikkének tiszteletben tartása mellett kell történnie.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés szerint előírt kötelezettségeknek és feltételeknek objektíveknek, átláthatóknak, arányosoknak és megkülönböztetéstől menteseknek kell lenniük, és azokat a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 6. és 7. cikkében említett eljárással összhangban kell alkalmazni.

⁽¹⁾ HL L 108., 2002.4.24., 51. o.

(4) A hozzáférés és az összekapcsolás tekintetében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak legyen hatásköre arra, hogy – ezen irányelv rendelkezéseivel összhangban és a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 6., 7., 20. és 21. cikkében említett eljárások szerint – indokolt esetben a saját kezdeményezésére vagy a vállalkozások közötti megállapodás hiányában az érintett felek valamelyikének kérelmére, beavatkozzon a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 8. cikkében foglalt ágazatpolitikai célok védelme érdekében.

ii. a feltételes hozzáférésű rendszerek és egyéb kapcsolódó eszközök piacán

az ilyen módosítás vagy visszavonás nem érintené hátrányosan.

A feltételek említett módosításáról, illetve visszavonásáról az érintetteket kellő időben értesíteni kell.

(4) Az e cikkel összhangban alkalmazott feltételek nem sértik a tagállamok lehetőségét arra, hogy az elektronikus műsortájékoztatók és hasonló listázási és navigációs lehetőségek megjelenítési szempontja tekintetében kötelezettségeket írjanak elő.

III. FEJEZET

AZ ÜZEMELTETŐK KÖTELEZETTSÉGEI ÉS A PIAC FELÜLVIZSGÁLATÁNAK ELJÁRÁSAI

7. cikk

A hozzáférésre és összekapcsolásra vonatkozó korábbi kötelezettségek felülvizsgálata

6. cikk

Feltételes hozzáférésű rendszerek és egyéb eszközök

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a Közösségben a nézők és hallgatók számára szolgáltatott digitális televíziós és rádiós szolgáltatásokhoz való feltételes hozzáféréssel kapcsolatban – a továbbítási módjától függetlenül – az I. melléklet I. részében megállapított feltételek alkalmazására kerüljön sor.

(2) A piaci és technológiai fejlődés fényében az I. melléklet a 14. cikk (3) bekezdésében említett eljárás szerint módosítható.

(3) Az (1) bekezdés rendelkezései ellenére, a tagállamok megengedhetik a nemzeti szabályozó hatóságnak, hogy ezen irányelv hatálybalépését követően, amint lehetséges és azután rendszeresen, felülvizsgálja az e cikknek megfelelően alkalmazott feltételeket a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 16. cikkének első bekezdése szerint végzett piacelemzés keretében, annak megállapítása céljából, hogy az alkalmazott feltételeket fenntartsa-e, módosítsa-e, illetve visszavonja-e.

Amennyiben e piacelemzés eredményeként a nemzeti szabályozó hatóság azt állapítja meg, hogy az érintett piacon egy vagy több üzemeltető nem rendelkezik jelentős piaci erővel, ezen üzemeltetők tekintetében – a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 6. és 7. cikkében említett eljárások szerint – a feltételeket csak annyiban módosíthatja vagy vonhatja vissza, amennyiben:

- a végfelhasználóknak a 2002/22/EK irányelv („egyetemes szolgáltatási irányelv”) 31. cikke szerint meghatározott rádió- és televízió-műsorokhoz és műsorcsatornákhöz való hozzáférést az ilyen módosítás vagy visszavonás nem érintené hátrányosan; és
- a tényleges verseny kilátásait:
 - a kiskereskedelmi digitális televízió-műsor- és rádióműsor-terjesztő szolgáltatások piacán; valamint

(1) A tagállamok a nyilvános hírközlő hálózatokat szolgáltató vállalkozásokra vonatkozóan minden olyan, a hozzáférésre és összekapcsolásra vonatkozó kötelezettséget fenntartanak, amely ezen irányelv hatálybalépését megelőzően a 97/33/EK irányelv 4., 6., 7., 8., 11., 12. és 14. cikke alapján, a 98/10/EK irányelv 16. cikke alapján, valamint a 92/44/EK irányelv 7. és 8. cikke alapján hatályban volt, mindaddig, amíg az ilyen kötelezettségek felülvizsgálata meg nem történik és a (3) bekezdés szerinti megállapításra sor nem kerül.

(2) A Bizottság a 2002/21/EK irányelv 15. cikkével összhangban elfogadandó, az érintett termékpiacokról és szolgáltatási piacokról szóló első ajánlásban, valamint a tagországok közötti piacokat megjelölő határozatban feltünteti az (1) bekezdésben említett kötelezettségek szempontjából érintett piacokat.

(3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok – ezen irányelv hatálybalépését követően, amint lehetséges és azután rendszeresen – a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 16. cikkével összhangban – piacelemzést végezzenek annak megállapítása végett, hogy az említett kötelezettségeket fenntartsák-e, módosítsák-e, illetve visszavonják-e. A kötelezettségek ilyen módosításáról, illetve visszavonásáról az érintetteket kellő időben értesíteni kell.

8. cikk

Kötelezettségek előírása, módosítása, illetve visszavonása

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti szabályozó hatóságoknak legyen hatásköre arra, hogy a 9–13. cikkben meghatározott kötelezettségeket írjanak elő.

(2) Amennyiben a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 16. cikke szerint végzett piacelemzés eredményeként egy üzemeltetőt egy bizonyos piacon jelentős piaci erővel rendelkezőként jelölnek ki, a nemzeti szabályozóhatóságok szükség szerint

előírják az ezen irányelv 9–13. cikkében meghatározott kötelezettségeket.

(3) Nem sértve:

- az 5. cikk (1) bekezdésének, az 5. cikk (2) bekezdésének és a 6. cikknek a rendelkezéseit,
- a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 12. és 13. cikkének rendelkezéseit, a 2002/20/EK irányelv („engedélyezési irányelv”) melléklete B. részének az ugyanazon irányelv 6. cikke (1) bekezdése alapján alkalmazott 7. feltételét, a 2002/22/EK irányelv („egyetemes szolgáltatási irányelv”) 27., 28. és 30. cikkét, valamint a távközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről és a magánélet védelméről szóló, 1997. december 15-i 97/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽¹⁾ a jelentős piaci erővel rendelkezőként kijelöltektől eltérő vállalkozásokra rótt kötelezettségeket tartalmazó, megfelelő rendelkezéseit, illetve
- a nemzetközi kötelezettségvállalásoknak való megfelelés szükségességét,

a nemzeti szabályozó hatóságok a 9–13. cikkben meghatározott kötelezettségeket nem írhatják elő olyan üzemeltetők számára, amelyeknek a (2) bekezdéssel összhangban történő kijelölésére nem került sor.

Kivételes körülmények között, amennyiben a nemzeti szabályozó hatóság a jelentős piaci erővel rendelkező üzemeltetőkre a 9–13. cikkben meghatározottaktól eltérő hozzáférési, illetve összekapcsolási kötelezettségeket kíván róni, erre irányuló kérelmet nyújt be a Bizottsághoz. A Bizottság – a 14. cikk (2) bekezdésével összhangban eljárva – határozatot hoz, amelyben a nemzeti szabályozó hatóságnak engedélyezi ilyen intézkedés megtételét, vagy a kérelmet elutasítja.

(4) Az e cikk szerint előírt kötelezettségeknek az azonosított probléma jellegén kell alapulniuk, és a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 8. cikkében megállapított célokhoz képest arányosnak és indokoltaknak kell lenniük. Ilyen kötelezettségek csak az ugyanazon irányelv 6. és 7. cikkének megfelelő konzultációt követően írhatók elő.

(5) A (3) bekezdés első albekezdésének harmadik francia bekezdésével összefüggésben, a nemzeti szabályozó hatóságok a piaci szereplők számára kötelezettséget megállapító, módosító, illetve megszüntető határozatokról – a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 7. cikkében említett eljárással összhangban – értesítik a Bizottságot.

9. cikk

Az átláthatóságra vonatkozó kötelezettség

(1) A nemzeti szabályozó hatóságok a 8. cikk rendelkezéseivel összhangban az összekapcsolás és/vagy a hozzáférés tekintetében

⁽¹⁾ HL L 24., 1998.1.30., 1. o.

átláthatósági kötelezettségeket állapíthatnak meg, megkövetelve az üzemeltetőktől, hogy meghatározott információkat bocsássanak rendelkezésre, így számviteli információkat, műszaki előírásokat, hálózati jellemzőket, a szolgáltatás és a használat feltételeit, valamint az árakat.

(2) Különösen amennyiben egy üzemeltetőt a megkülönböztetésmentességre vonatkozó kötelezettségek terhelnek, a nemzeti szabályozó hatóságok megkövetelhetik, hogy ez az üzemeltető referenciaajánlatot tegyen közzé, amelynek megfelelően szétválasztottnak kell lennie, hogy biztosítsa, hogy a vállalkozásoknak ne kelljen olyan eszközökért fizetniük, amelyek az igényelt szolgáltatáshoz nem szükségesek, továbbá tartalmaznia kell a vonatkozó ajánlatok piaci igények szerint lebontott elemeinek leírását, valamint a kapcsolódó feltételeket, beleértve az árakat is. A nemzeti szabályozó hatóság többek között előírhatja a referenciaajánlatok megváltoztatását az ezen irányelv alapján megállapított kötelezettségek érvényesítése végett.

(3) A nemzeti szabályozó hatóságok meghatározhatják, hogy pontosan mely adatokat kell rendelkezésre bocsátani, hogy milyen részletességet követeljen meg, valamint hogy milyen módon történjen a közzététel.

(4) A (3) bekezdés ellenére, amennyiben egy üzemeltetőt a 12. cikk alapján a sodrott fém érpárú helyi hurok átengedésére vonatkozó kötelezettség terhel, a nemzeti szabályozó hatóság biztosítja a legalább a II. mellékletben foglalt elemeket tartalmazó referenciaajánlat közzétételét.

(5) A piaci és technológiai fejlődés fényében a II. melléklet a 14. cikk (3) bekezdésében említett eljárás szerint módosítható.

10. cikk

A megkülönböztetésmentességre vonatkozó kötelezettség

(1) A nemzeti szabályozó hatóság a 8. cikk rendelkezéseivel összhangban az összekapcsolás és/vagy a hozzáférés tekintetében a megkülönböztetésmentességre vonatkozó kötelezettségeket állapíthat meg.

(2) A megkülönböztetésmentességre vonatkozó kötelezettségek biztosítják különösen azt, hogy az üzemeltető azonos körülmények között azonos feltételeket alkalmazzon az azonos szolgáltatásokat nyújtó más vállalkozásokra, és hogy másoknak a szolgáltatásokat és az információkat ugyanolyan feltételek mellett és ugyanolyan minőségben nyújtsa, mint ahogyan saját szolgáltatásai, illetve leányvállalatainak vagy partnereinek szolgáltatásai esetében teszi.

11. cikk

A számviteli szétválasztásra vonatkozó kötelezettség

(1) A nemzeti szabályozó hatóság a 8. cikk rendelkezéseivel összhangban az összekapcsolással és/vagy a hozzáféréssel kapcsolatos meghatározott tevékenységek tekintetében számviteli szétválasztásra vonatkozó kötelezettségeket állapíthat meg.

Különösen, a nemzeti szabályozó hatóság megkövetelheti egy vertikálisan integrált cégtől, hogy tegye átláthatóvá nagykereskedelmi árait és belső transzferárait, többek között a megfelelés biztosítása érdekében, amennyiben a 10. cikk alapján megkülönböztetésmentességre vonatkozó kötelezettség áll fenn, vagy – szükség szerint – a tisztességtelen kereszttámogatás megakadályozása érdekében. A nemzeti szabályozó hatóság meghatározhatja az alkalmazandó formátumot és elszámolási módszert.

(2) A 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 5. cikkének sérelme nélkül, az átláthatóságra és a megkülönböztetésmentességre vonatkozó kötelezettségeknek való megfelelés ellenőrzését megkönnyítendő, a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy megköveteljék a számviteli nyilvántartásoknak – köztük a harmadik felektől származó bevételekre vonatkozó adatoknak – kérésre történő rendelkezésre bocsátását. A nemzeti szabályozó hatóságok – az üzleti titokra vonatkozó nemzeti és közösségi szabályokat tiszteletben tartva – közzétehetnek olyan adatokat, amelyek hozzájárulnának a piac nyitottságához és versenyéhez.

12. cikk

A meghatározott hálózati eszközökhöz való hozzáférésnek és azok használatának a lehetővé tételére vonatkozó kötelezettségek

(1) A nemzeti szabályozó hatóság a 8. cikk rendelkezéseivel összhangban kötelezettségeket állapíthat meg az üzemeltetők számára a meghatározott hálózati elemekhez és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférés iránti, és azok használata iránti ésszerű kérelmek teljesítésére vonatkozóan, többek között olyan helyzetekben, amikor a nemzeti szabályozó hatóság úgy ítéli meg, hogy a hozzáférés biztosításának megtagadása, illetve az ahhoz hasonló hatású indokolatlan feltételek kikötése gátolná kiskereskedelmi szinten a fenntartható versenypiac kialakulását, vagy nem szolgálná a végfelhasználók érdekeit.

Az üzemeltetőktől megkövetelhető többek között, hogy:

- a) harmadik személyeknek hozzáférést biztosítsanak meghatározott hálózati elemekhez és/vagy kapcsolódó eszközökhöz, beleértve a helyi hurok átengedését;
- b) a hozzáférést kérő vállalkozásokkal jóhiszemű tárgyalást folytassanak;
- c) ne vonják vissza az eszközökhöz való, korábban már engedélyezett hozzáférést;
- d) harmadik felek általi viszonteladás céljából nagykereskedelmi szinten meghatározott szolgáltatásokat nyújtsanak;
- e) nyílt hozzáférést biztosítsanak az olyan műszaki interfészekhez, protokollokhoz vagy egyéb kulcsfontosságú technológiákhoz, amelyek nélkülözhetetlenek a szolgáltatások vagy a virtuális hálózati szolgáltatások együttműködési képességéhez;

- f) helymegosztást biztosítsanak, vagy a közös eszközhasználat egyéb formáit – így alépítmény, épület vagy antennatartó közös használatát – biztosítsák;
- g) a felhasználóknak nyújtott, végpontok közötti szolgáltatások együttműködési képességének biztosításához szükséges, meghatározott szolgáltatásokat nyújtsanak, beleértve az intelligens hálózati szolgáltatásokra szolgáló eszközöket és a mobilhálózatokon történő barangolást;
- h) a szolgáltatásnyújtás terén a tisztességes verseny biztosításához szükséges, működést támogató rendszerekhez vagy hasonló szoftverrendszerekhez hozzáférést biztosítsanak;
- i) hálózatokat vagy hálózati eszközöket összekapcsoljanak.

A nemzeti szabályozó hatóságok az említett kötelezettségekhez a tisztességességre, az ésszerűsége és az időszerűsége vonatkozó feltételeket fűzhetnek.

(2) Amikor a nemzeti szabályozó hatóságok azt mérlegelik, hogy az (1) bekezdésben említett kötelezettségeket előírják-e, és különösen amikor azt vizsgálják, hogy az ilyen kötelezettségek arányosak lennének-e a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 8. cikkében foglalt célokkal, különösen a következő tényezőket kötelesek figyelembe venni:

- a) a piacfejlődés ütemének tükrében a versengő eszközök használatának vagy üzembe helyezésének műszaki és gazdasági megvalósíthatóságát, figyelembe véve a szóban forgó összekapcsolás és hozzáférés jellegét és típusát;
- b) a tervezett hozzáférés szolgáltatásának a kivihetőségét a rendelkezésre álló kapacitás alapján;
- c) az eszköz tulajdonosának kezdeti befektetését, szem előtt tartva a befektetés kockázatait;
- d) a verseny hosszú távú megőrzésének szükségességét;
- e) adott esetben minden vonatkozó szellemi tulajdonjogot;
- f) páneurópai szolgáltatások nyújtását.

13. cikk

Árellenőrzési és költségvetési kötelezettségek

(1) A nemzeti szabályozó hatóság – a 8. cikk rendelkezéseivel összhangban – az összekapcsolás és/vagy a hozzáférés bizonyos típusainak szolgáltatása tekintetében a költségmegtérülésre és az árszabályozásra vonatkozó kötelezettségeket állapíthat meg – beleértve az árak költségalapúságára vonatkozó és a költségvetési rendszerekre vonatkozó kötelezettségeket – abban az esetben, ha a piacelemzés azt mutatja, hogy a tényleges verseny hiányának következtében az érintett üzemeltető a végfelhasználók

kárára túlságosan magas szinten tarthatja az árakat, vagy árprést alkalmazhat. A nemzeti szabályozó hatóság figyelembe veszi az üzemeltető befektetését, és a megfelelő befektetett tőke ésszerű megtérülését biztosítja számára a kockázatok figyelembevétele mellett.

(2) A nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják, hogy minden kötelezővé tett költségmegtérülési mechanizmus és árképzési módszer a hatékonyság és a fenntartható verseny előmozdítását szolgálja, valamint a lehető legtöbb fogyasztói előnyt biztosítsa. E tekintetben a nemzeti szabályozó hatóságok az összehasonlítható versenypiacokon rendelkezésre álló árakat is figyelembe vehetik.

(3) Amennyiben egy üzemeltetőt az árai költségalapúságára vonatkozó kötelezettség terhel, az érintett üzemeltetőnek kell bizonyítania, hogy a díjak a költségekből következnek, beleértve a befektetések ésszerű megtérülését. A hatékony szolgáltatásnyújtás költségének kiszámítása céljából a nemzeti szabályozó hatóságok a vállalkozás által alkalmazottól független költség-számítási módszereket alkalmazhatnak. A nemzeti szabályozó hatóságok megkövetelhetik az üzemeltetőtől, hogy árait teljeskörűen indokolja, és szükség szerint megkövetelhetik az árak kiigazítását is.

(4) A nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják, hogy amennyiben az árellenőrzések támogatása érdekében költség-számítási rendszer bevezetése kötelező, legyen nyilvánosan elérhető a költség-számítási rendszer leírása, amely bemutatja legalább a költség-csoportosítás főbb kategóriáit és a költségelosztásra alkalmazott szabályokat. A költség-számítási rendszernek való megfelelést független, erre alkalmas szervezetnek kell vizsgálnia. A megfelelésről szóló nyilatkozatot évente kell közzétenni.

IV. FEJEZET

ELJÁRÁSI RENDELKEZÉSEK

14. cikk

A bizottság

(1) A Bizottságot a 2002/21/EK irányelv („keretirányelv”) 22. cikkével létrehozott hírközlési bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 3. és 7. cikkét kell alkalmazni, ugyanazon határozat 8. cikkének rendelkezéseire tekintettel.

(3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5. és 7. cikkét kell alkalmazni, ugyanazon határozat 8. cikkének rendelkezéseire tekintettel.

Az 1999/468/EK határozat 5. cikkének (6) bekezdésében megállapított időtartam három hónap.

(4) A bizottság elfogadja eljárési szabályzatát.

15. cikk

Az információk közzététele és az azokhoz való hozzáférés

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az ezen irányelv alapján a vállalkozásokat terhelő konkrét kötelezettségek közzététele megtörténjen, valamint a konkrét termékpiacon, szolgáltatási piacokon és földrajzi piacokon megjelölésére sor kerüljön. Biztosítják azt, hogy a naprakész adatok – feltéve, hogy azok nem titkosak és különösen, hogy nem sértenek üzleti titkot – oly módon kerüljenek nyilvánosságra, hogy minden érdekelt számára garantált legyen az ilyen adatokhoz való könnyű hozzáférés.

(2) A tagállamok minden ilyen közzétett adat egy példányát megküldik a Bizottságnak. A Bizottság az adatokat könnyen hozzáférhető formában rendelkezésre bocsátja, és szükség szerint megküldi a hírközlési bizottságnak.

16. cikk

Bejelentés

(1) A tagállamok legkésőbb a 18. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett alkalmazási időpontig bejelentik a Bizottságnak azokat a nemzeti szabályozó hatóságokat, amelyek az ezen irányelvben meghatározott feladatokért felelősek.

(2) A nemzeti szabályozó hatóságok bejelentik a Bizottságnak azon üzemeltetők nevét, amelyek ezen irányelv alkalmazásában jelentős piaci erővel rendelkezőnek minősülnek, valamint az ezen irányelv alapján az ilyen üzemeltetőkre rótt kötelezettségeket. A vállalkozásokat terhelő kötelezettségeket befolyásoló minden változást és az ezen irányelv rendelkezései alapján érintett vállalkozásoknál bekövetkező minden változást haladéktalanul be kell jelenteni a Bizottságnak.

17. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság rendszeresen felülvizsgálja ennek az irányelvnek a működését és első alkalommal legkésőbb a 18. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett alkalmazási időponttól számított három éven belül beszámol az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. E célból a Bizottság tájékoztatást kérhet a tagállamoktól, és azt indokolatlan késedelem nélkül meg kell adni.

18. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok elfogadják és kihirdetik azokat a törvényeket, rendeleteket és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 2003. július 24-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Az említett intézkedéseket 2003. július 25-től alkalmazzák.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el, valamint ezeknek a rendelkezéseknek minden későbbi módosítását.

19. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

20. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2002. március 7-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

P. COX

a Tanács részéről

az elnök

J. C. APARICIO

I. MELLÉKLET

A NÉZŐK ÉS HALLGATÓK DIGITÁLIS TELEVÍZÍÓ- ÉS RÁDIÓSZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSÉNEK FELTÉTELEI A KÖZÖSSÉGBEN**I. rész: A feltételes hozzáférésű rendszerekre vonatkozóan a 6. cikk (1) bekezdésével összhangban alkalmazandó feltételek**

A Közösségben a nézők és hallgatók digitális televízió- és rádiószolgáltatásokhoz való feltételes hozzáféréssel kapcsolatban – az átviteli eszköztől függetlenül – a tagállamoknak a 6. cikkkel összhangban biztosítaniuk kell a következő feltételek alkalmazását:

- a) a Közösség piacán üzemeltetett feltételes hozzáférésű rendszereknek rendelkezniük kell a költséghatékony átviteli ellenőrzéshez szükséges műszaki kapacitással, amely lehetővé teszi, hogy a hálózatüzemeltetők helyi vagy regionális szinten teljeskörűen ellenőrizzék az ilyen feltételes hozzáférésű rendszereket igénybe vevő szolgáltatásokat;
- b) a feltételes hozzáférésű szolgáltatásoknak – az átviteli eszköztől függetlenül – minden olyan üzemeltetője, amely digitális televízió- és rádiószolgáltatásokhoz való hozzáférési szolgáltatást nyújt, és amelynek a hozzáférési szolgáltatásaitól függ, hogy a műsorterjesztők elérik-e a potenciális nézők vagy hallgatók bármely csoportját, köteles:
 - valamennyi műsorterjesztő számára – a közösségi versenyjoggal összeegyeztethető tisztességes, ésszerű és megkülönböztetéstől mentes módon – olyan műszaki szolgáltatásokat kínálni, amelyek lehetővé teszik a szolgáltatás üzemeltetői által rendelkezésre bocsátott dekóderek segítségével erre jogosított nézők, illetve hallgatók számára a műsorterjesztők digitálisan átvitt szolgáltatásainak vételét, valamint megfelelni a közösségi versenyjognak,
 - feltételes hozzáférésű szolgáltatások nyújtására irányuló tevékenysége tekintetében külön számviteli nyilvántartást vezetni;
- c) a fogyasztói berendezések gyártói részére történő engedélyezés során a feltételes hozzáférésű termékek és rendszerek szellemi tulajdonjogainak jogosultjai kötelesek biztosítani, hogy az engedélyezés tisztességes, ésszerű és megkülönböztetéstől mentes feltételekkel történjen. A jogosultak – a műszaki és kereskedelmi tényezőket figyelembe véve – az engedély megadását nem köthetik olyan feltételekhez, amelyek tiltanak, meggátolnák, vagy megnehezítenék a beépítését ugyanazon termékbe:
 - a több más hozzáférési rendszerrel való kapcsolódást lehetővé tévő interfésznek, illetve
 - valamely más hozzáférési rendszerre jellemző eszköznek, feltéve hogy az engedélyes megfelel azoknak a vonatkozó és ésszerű feltételeknek, amelyek az ő tekintetében biztosítják a feltételes hozzáférésű rendszerek üzemeltetői által végzett tranzakciók biztonságát.

II. rész: Egyéb olyan eszközök, amelyekre az 5. cikk (1) bekezdésének b) albekezdése szerinti feltételek alkalmazhatók:

- a) alkalmazási program interfészekhez (API-k) való hozzáférés;
- b) elektronikus műsортájékoztatókhoz (EPG-k) való hozzáférés.

II. MELLÉKLET

A SODROTT FÉM ÉRPÁRÚ HELYI HUOK ÁTENGEDÉSÉRE VONATKOZÓ, A BEJELENTETT ÜZEMELTETŐK ÁLTAL KÖZZÉTETENDŐ REFERENCIAAJÁNLATBAN MINIMÁLISAN FELTÜNTETENDŐ TÉTELEK JEGYZÉKE

E melléklet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

- a) „helyi alhurok”: olyan részleges helyi hurok, amely egy, az előfizető helyiségében lévő hálózati végpontot összekapcsol egy koncentrációs ponttal, vagy egy meghatározott közbülső hozzáférési ponttal a nyilvános telefonhálózatban;
- b) „helyi hurok átengedése”: a helyi hurok teljes átengedése és részleges átengedése; nem vonja maga után a helyi hurok tulajdonának változását;
- c) „helyi hurok teljes átengedése”: valamely kedvezményezett számára a bejelentett üzemeltető helyi hurokjához vagy helyi alhurokjához való hozzáférés biztosítása, amely által a kedvezményezett a sodrott fém érpár teljes frekvenciaspektrumának használatára engedélyt kap;
- d) „helyi hurok részleges átengedése”: valamely kedvezményezett számára a bejelentett üzemeltető helyi hurokjához vagy helyi alhurokjához való hozzáférés biztosítása, amely által a kedvezményezett a sodrott fém érpár beszédsávon felüli frekvenciaspektrumának használatára kap engedélyt; a helyi hurokot a bejelentett üzemeltető továbbra is a nyilvános telefonszolgáltatás nyújtására használja.

A. A helyi hurok átengedésének feltételei

1. Azok a hálózati elemek, amelyekhez a hozzáférést kínálják, különösen a következők:
 - a) a helyi hurokokhoz való hozzáférés;
 - b) a helyi hurok beszédsávon felüli frekvenciaspektrumához való hozzáférés, a helyi hurok részleges átengedése esetén.
2. A fizikai hozzáférési helyek ⁽¹⁾ elhelyezkedésére, a helyi hurokoknak a hozzáférési hálózat meghatározott részeiben való rendelkezésre állására vonatkozó információk.
3. A helyi hurokhoz való hozzáféréssel és annak használatával kapcsolatos műszaki feltételek, beleértve a helyi hurokban lévő sodrott fém érpár műszaki jellemzőit.
4. A megrendelés és az ellátás módja, használati korlátozások.

B. Helymegosztási szolgáltatások

1. A bejelentett üzemeltető érintett telephelyeire vonatkozó információ ⁽¹⁾
2. A helymegosztás lehetőségei az 1. pont szerint feltüntetett telephelyeken (beleértve a fizikai helymegosztást és adott esetben a távoli és a virtuális helymegosztást).
3. A berendezések jellemzői: a helymegosztás keretében elhelyezhető berendezésre vonatkozó esetleges korlátozások.
4. Biztonsági kérdések: a bejelentett üzemeltetők által helyszíneik biztonsága érdekében bevezetett intézkedések.
5. A versenytárs üzemeltetők személyzetére vonatkozó hozzáférési feltételek.
6. Biztonsági szabványok.
7. A fizikai tér felosztására vonatkozó szabályok abban az esetben, ha a helymegosztás céljából rendelkezésre álló tér korlátozott.
8. Mely feltételek mellett vizsgálhatják meg a kedvezményezettek azokat a helyszíneket, ahol a fizikai helymegosztás lehetséges, illetve azokat a telephelyeket, ahol a helymegosztást kapacitáshiány miatt elutasították.

⁽¹⁾ Közbiztonsági megfontolásból rendelkezni lehet arról, hogy ezeket az információkat csak az érdekelt felekkel közöljék.

C. Információs rendszerek

A bejelentett üzemeltetők működést támogató rendszereihez, informatikai rendszereihez, illetve adatbázisaihoz való hozzáférés feltételei, előrendelés, ellátás, rendelés, karbantartás, javítási igények és számlázás céljából.

D. Szolgáltatási feltételek

1. A szolgáltatások nyújtása és az eszközök rendelkezésre bocsátása iránti igények teljesítésének határideje; szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodások, hibaelhárítás, a szokásos szolgáltatási szint helyreállítására vonatkozó eljárások és szolgáltatásminőségi paraméterek.
 2. Általános szerződési feltételek, beleértve adott esetben a határidők elmulasztása miatti kompenzációt.
 3. A fent felsorolt egyes szolgáltatások, funkciók és eszközök ára vagy az ezekre vonatkozó árképzési képletek.
-